

Előfizetési ár:

helyben, házhoz hordva
Negyedévre 2 korona.
Félévre 4 korona.

Vidékre postán küldve
Negyedévre 3 kor. 50 fl.
Félévre 7 kor. — fl.

Függő szám ára 2 filler.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

Megjelen minden nap,
hétfő és ünneputáni nap
kivételével.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Budai-nagy-útcza 151. sz.
hova a lap szellemi és anyagi
részére vonatkozó összes
dolgok intézendők.

Kiadó:

a Rézvény-nyomda.

Berzeviczy Albert miniszteri működése.

Berzeviczy Albert már a napokban elbucszik a vallás és közoktatásügyi minisztérium tisztikarától, amelynek másfél esztendővel ezelőtt oly lelkes tetterővel és nemes ambícióval élére állott. Távozása alkalmával a kultuszminisztérium beszámol miniszteri működésének eredményéről és ez a beszámoló meggyőző tanúságot tesz arról, hogy az ország politikai irányában beállott fordulat olyan férfiut szőlített le az aktív kormányzat teréről, akit tehetsége, tudása és alkotóereje egyenesen predesztinált a közoktatás ügyei vezérének szerepére.

Hogy részletesebben is ismertessük a Berzeviczy vezetésére bízott kormányzati ágban 1903. feletől a folyó év tavaszáig folyt buzgó működését, az alábbiakban vázolni igyekezünk az egyes szakokban történt intézkedéseket s az elért eredményeket.

A központi igazgatás körében a minisztersége alatt létrejött beruházási törvény alapján megindította Berzeviczy a minisztérium végleges elhelyezésére emelendő épület létesítésének ügyét. Az ügykezelés módosítására is sokat tett Berzeviczy, helyesebb alapokra fektetve azt. Egyházi ügyekben Berzeviczynek nem egy kényes személyi kérdés megoldása jutott feladatául.

A művészetek terén legutolsó té-

nyével kezdjük: megtette a kezdő — de tulajdonképpen elhatározó — lépéseket Lotz Károly művészi hagyatékának az állam részére leendő megszerzésére. Megszerezte ezenkívül az országos képtár számára az Elischer féle Rembrandt-karcgyűjteményt. Az 1905. budget során kívánt gondoskodni Berzeviczy arról, hogy külföldi nemzetközi kiállításokon magyar osztályok rendszeresen legyenek szervezhetők.

Berzeviczy eszközölte ki, hogy Magyarország belépett a nemzetközi közép- és keletázsiai társaságba, melynek keretében külön magyar bizottság alakított, ami a magyar nemzetközi tudományosság szempontjából, fajunk őstörténetére tekintettel, igen nagy fontosságú. A muzeumok, gyűjteményeink részére külföldön eszközözendő kutatások lehetővé tételéről is gondoskodott költségvetésében.

A tulajdonképpeni oktatásügyi terére térve, említsük fel elsősorban a felső oktatás körében a Berzeviczy minisztersége alatt történt jelentősebb mozzanatokot.

Előkészítette Berzeviczy a budapesti tudomány egyetemen az ugynevezett kisebb klinikának (fogászat, gége- és fülgyógyászat), valamint a fűvészkertben elhelyezendő s a most még teljesen hiányzó bőr és bujaktani s gyermekgyógyászati és a II. szemészeti klinikát is magában foglaló

nagy egyetemi kórháznak építését, megbízást adva a kiszemelt művezető építészeknek a tervek elkészítésére. Kolozsvárt megszerezte a miniszter a telkeket az egyetemi könyvtár és természet tudományi intézetek céljaira. Elkészültek a Karolina-kórház telepén emelendő apácák és tudóvszések pavillonjának építési tervei is s a régi színházi épületnek egyetemi célokra leendő megszerzéséhez szükséges összeg 1905 re előirányoztatott. A műegyetem lágymányosi telepén megindult a fizikai és elektrotechnikai pavillon építése.

Középiskolai téren szőnyegre került az érettségi vizsgálat kérdése s az új szabályzat munkába vétetett. A tervezett változások az érettségi vizsgálat színvonalának emelését célozzák, a fennálló törvények keretében. A középiskolai tanárjelöltek gyakorlati évére vonatkozó intézmény szervezése is napirendre tűzetett, miután az újabb tanárnemzedék gyakorlati pedagógiai készlettsége sok esetben hiányos. A gyakorló főgimnázium e feladat megoldására egymagában nem elegendő s a próbaév sem, mert ettől a tanárhiány miatt sokszor el kell tekinteni. Az Eötvös kollégium épületének költségei 1905 re felvették az előirányzatba, — valamint a szegedi állami főgimnáziummal kapcsolatos internátus költségei is. A Theresianumot — hol

TARCA.

Az ikrek.

Írta: J.-H.-Boeny.

Castella hereg estelyén, az elmúlt télen, két fiatal leány keltett feltűnést, két bájos ikertestvér, akiknek finom szépsége hajszálnyira hasonló volt egymáshoz.

— Ime, az élő probléma annak a számára, aki beleszeretne e két testvér egyikébe, — mondta Sougérés. — Azt hiszem, lehetetlen volna az egyiket külön szeretni s a szerelmesnek bizonyára súlyos gondot okozna, ha választania kellene.

— Ti csak a külső után ítéletek meg ezt a két ikerleányt, — szólt közbe Landa. — Nekem, a már számot nem tevő öreg urnak, alkalmam volt a nyarat együtt tölteni velök s mondhatom, hogy nemcsak külsőleg tökéletes ez a hasonlóság, hanem a lelkükben, szokásaikban, minden gondolatukban is az. Es emellett a két leány rajongással csüng egymáson; alig hinném, hogy akadná férfi, aki valaha eludná őket egymástól szakítani.

Jacques le Taciturne nem vette le szemét a két bájos gyermekről.

— Ez az ikerpár — mondta — az emlékezetembe idézi a mi B . . . barátunk különös regényét, amelyről talán már ti is hallottatok. Ez a telivér párizsi fiú huszonöt éves korában itáliai kőborlása közben két ikerleánnyal ismerkedett meg, akiknek szülei a tengerpart, nem tudom, melyik városában, előkelő szerepet vittek. Tipikus délszaki szépség volt mind a kettő: izzó szénként ragyogó szemekkel, esőkra ingerlő, nevető ajkakkal és művészt megihlető alakokkal. Tizenhat évesek voltak, de már tökéletes nők, — nők, akik szerelmet ébresztenek s akik megértik annak viszonzását is.

B . . . szívébe oly hamar esőppent a szerelem szikrája, hogy maga is megrettent a szenvedélyétől s amint felismerte önmagában a veszélyt, már azt is fölfedezte, hogy a szerelem viszonzásra talált — mind a két leány részéről egyszerre. Természetesen, szó sem lehet egyébről, csakis házasságról. De hát — ime a kínos probléma — melyiket válaszsza? Hűsen a szívében mindkét leány mosolya egyenlő mértékben szította a lángot. Azt is megfigyelte, hogy udvarlását egyenlő örömmel fogadja a két testvér, akik — távol a

félteékenység legesekélyebb árnyától — egymás fülébe sugták boldogságuk vallo-másait, ha imádójukat jönni látták.

Amikor B . . . tisztában volt azzal, hogy az ikrek egyikét okvetlenül feleségül kell vennie, ha csak nem akar boldogtalanságában elsenyvedni, — elhatározta, hogy nyilatkozni fog. Már hogy melyik előtt? azt a véletlenre bízta. Neki valóban mi-degy volt: Paule, vagy Paulette kisasszony lesz-e a felesége?

A véletlen nemsokára alkalmat adott és B . . . töltarta a szívet az egyik leány előtt. Amikor elrebegette a nagy titkát, — megszólításában hol Paule, hol pedig Paulette kisasszonynak nevezve a hölgyét — őszintén kérdezte: vajjon a kettő közül melyikkel van szerencsése a jövőndő boldogság e nagy kérdését megbeszélni? És esaiódnak önök, ha azt hiszik, hogy a kisasszony sértődötten pattant föl ennek hallatára. Nem; mosolyogva vallotta be, hogy ő a Paulette s azt is bevallotta, hogy nővérel egyetemben már szintén egész szívéből szereti közös lovagjukat.

— Tehat azt hiszi ön, hogy engem jobban szeret? — kérdezte aztán a férfit.

— Nem, — felelte B . . . — mind a kettőjüket egyenlő mértékben imádom.

— Sajnos, — sóhajtotta a szép

Halvacsora
KNEFFEL LAJOS
vendéglősnél.

Ma, szombaton este fél 8 óraker szép friss tisztai halakból főzött **halpaprikást** és turós csuszát — kívánatra más izletes ételeket is — szolgál fel **KNEFFEL LAJOS** vendéglős kerthelyiségében; kedvezőtlen idő esetén pedig a sörsarnokban és a Gazdakörben, — melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. —
Kitünő jó és tiszta kezelésű kecskeméti borok és friss csapolású sör!

annyi magyar fiu nyer évente kiképzést — tekintélyes magyar könyvtárral látta el Berzeviczy.

Berzeviczy minisztersége különösen a népoktatás terén hozott jelentőségteljes mozzanatok. A népoktatásügy fejlesztésére, magyar nemzeti szellemen való gyökeres átformálására a reform munkálatok egész sorozatát készítette elő és érlelte meg annyira, hogy azoknak életbeléptetését és végrehajtását csak a múlt év őszén a parlamentben bekövetkezett állapotok akadályozták meg. Munkásságát dominálja a népoktatásügyi törvények revíziója céljából készített törvényjavaslat, melyet a magyar társadalom és közélet majdnem minden rétege osztatlan örömmel üdvözölt. A népoktatási törvények revíziója után való törekvés régi keletű. Erősen kifejezést nyert Berzeviczy Albert miniszternek már államtitkári s később képviselői működési idejében; azóta az indokok, melyek ezt a reformot elodáztatlaná tették, még súlyosabbak, sürgősebben homlokterbe állították a reform szükségét és főleg abban az egymással szemben álló két körülményben csúcsosodtak ki, hogy míg a legutóbbi 36 év alatt népoktatásügyünk egyfelől úgy külső, mint benső viszonyaiban nagyarányu fejlődést mutat, addig másfelől ezzel a lépéssel nem tartott lépést a népoktatásnak általános, a népművelődésre és főleg a nemzeti irányra gyakorolt hatása. Berzeviczy a népoktatási törvények revíziójára vonatkozó javaslatában főleg arra törekedett, hogy a tankötelezettséget minél teljesebben érvényre emelje; a népoktatást a gyakorlati életre kihatóvá tegye; a tanítók javadalmazását az állam pénzügyi viszonyai által megengedett keretben rendezze; az állami érdekeket az iskolában és a tanítók fegyelmi ügyeiben biztosítsa; a tanítói

képzés színvonalát úgy a képzés modern szabályozása, mint különösen az állami tanítóképesítés által emelje; végre az állami felügyelet belértékét és hatályosabbá tételét fokozza. A tanítóképesítés és képzésre vonatkozó törvényszakasz a javaslat tengelye. A felekezeti tanítóképzők a középiskolai törvényben megállapított elvek szerint államsegélyben részesíthetők. Intézkedést tartalmaz a javaslat a tanfelügyelők mellé alkalmazandó szakértő iskolalátogatók kinevezése, a tanfelügyelői szakvizsgálat behozatala iránt és a tanfelügyelőnek rendbirságot jogot biztosít.

Ama szoros kapcsolatnál fogva, melylyel a miniszter egész pályája alkott a közművelődési egyesületekkel, a könyvtár és népkönyvtár ügygyel állott, az ifjusági, illetőleg az iskolai könyvtárak ügyét nagy buzgalommal karolta föl. Kiadta a Népiszkolai Ifjusági Könyvtárakat Intéző Bizottság ajánlatára a népiszkolai könyvtárjegyzéket. E mellett a népiszkolai ifjusági könyvtárak ügyét hatalmas lépéssel előbbre vitte az által, hogy az állami és államilag segélyezett községi elemi népiszkolák részére 2196 ifjusági könyvtárt rendelt meg 438.914 korona költség erejéig. Ezzel az iskolai könyvtár ügyet egyszerre elsőrendű kulturális tényezővé avatta, főleg ha meggondoljuk, hogy eddig még csak minden 25 ik népiszkolának volt olyan, amilyen ifjusági könyvtára. E mellett az ifjusági egyesületek továbbfejlesztésének ügyét is meleg szeretettel ápolta.

Berzeviczy miniszter 143 új állami elemi népiszkolát szervezett, 296 új tanítói állással. Szervezett 12 új szaktanító gazdasági ismétlő iskolát s ő adta át rendeltetésének a »Tanítók Hunyadi háza« t Kolozsvárt, 120 belakóval.

Végül felemlítjük azt, hogy az

állami tanítók fizetésének rendezésére 1.000.000 koronát, az ovónők fizetésének rendezésére 50.000 koronát utalványozott. Rendezte az állami tanítók lakbérét is, a XI. fizetési osztály elvei szerint: e címen újabb 80.000 koronát juttatott az állami tanítóknak.

Csak főbb vonásaiban, vázlatosan ismertettük a fentebbiekben Berzeviczy kultuszminiszteri működését. De ez az odavetett rajz is élénk képet nyújthat s erős bizonyosságot tehet arról a pezsgő életről, nagy horderejű kezdeményezésekről, célszerű intézkedéseiről, amelyek az utóbbi másfél esztendő a valóság és közoktatásügyi tárca körében jellemzik.

NAPI HIREK.

Kecskemét, június 16.

— **Előleptetés.** Az igazságügyminiszter *Oláh Gyula* kecskeméti törvényszéki joggyakornokot a kunszentmiklósi járás-bírósághoz aljegyzővé nevezte ki. Távozása helyi társaséletünkre érzékeny veszteséget jelent.

— **Kossuth Ferenc a kecskeméti Kossuth szobornál.** Említettük lapunk legutóbbi számában, hogy *Teles Ede* jeles művésznök műtermében készen áll immár a kecskeméti Kossuth-szobor mintája s az érebeöntésre vár. Tegnap felkereste a műtermet a kecskeméti Kossuth szoborbizottság több tagja: *Szappanos István* országgyűlési képviselő, *Kada Elek* polgármester és dr. *Szeless József* vezetésével s velök együtt megtekintette a szobormintát *Kossuth Ferenc* is. A szobor szépségéről valamennyien a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak s egyértelműleg konstataálták, hogy a kecskeméti lesz az országban a legművészebb, legsikerültebb Kossuth-szobor.

— **Hock János sajtópöre.** *Hock János*, az alsókerület országos képviselője sajtópert indított a Kecskeméti Lapok ellen azokért a cikkeikért, amelyekben őt a választások folyamán lapunk hasábjain ösmertették. A cikkeket tudvalevőleg, a mint azt itt több ízben hangsúlyoztuk, *Szántó Kálmán dr.*, lapunk főmunkatársa írta, aki azokért a felelősséget vállalta is. A perfelvétel folyamán ma volt a vádtanács ülése, amely az ügyet a kecskeméti kir. törvényszék, mint sajtóbíróság illetékessége alá adta és egyszersmind ki-mondotta, hogy bár vádlott az inkriminált kitételek valamennyijére a valódiság bizonyítását felajánlotta, a *bizonyítási eljárást nem engedi meg*. A vádtanács ebbeli határozata természetesen nem az utolsó szó ebben az ügyben.

— **Dalestely.** A Kecskeméti Dalárda, mielőtt elmenne a szombathelyi országos dalárversenyre, július hó 1. ső napján nagyszabású dalestélyt rendez, melyen bemutatja a közös versenydarabokat. A dalestélyre szóló meghívók már a napokban szétküldetnek.

— **A Gazdasági Egyesület az önálló vámterület mellett.** A Kecskeméti Gazdasági Egyesület *Koritsánszky János* elnök felhívására ma délelőtt értekezletet tartott, hogy állást foglaljon az önálló vámterület dolgában. *Kenéz Zoltán* titkár felolvasta az OMGE-nek ismeretes állásfoglalását ez ügyben, amely természetesen a mi gazdáinknak sem tetszett, miután hamar felismerték, hogy ez olyan, ha akarom vehes, ha akarom nem vehes formájú nyilatkozat. Ehelyett *Kenéz* titkár felolvastott egy önálló indítványt, amely kimondja, hogy a Kecskeméti Gazdasági Egyesület határozottan és minden kitérés nélkül az önálló vámterület felállítását mellett foglal állást s elnöklő *Koritsánszky*

Paulette — csakhogy mi még önnél is jobban szeretjük egymást és Paule éppen úgy, mint én is, csak egy föltétel alatt megünnel férjhez . . .

— S mi az a föltétel?

— Ha nem kell elválnunk egymástól, hanem tovább is együtt élhetünk.

Hosszu családi tanács után végre dülőre került a kérdés és azt határozták, hogy B . . . feleségül veheti Pauletet, de köteles a házába fogadni Paulet is, amit természetesen B . . . a legnagyobb készséggel fogadott.

Az 1897. év tavaszán volt az esküvő, amely után — hármában — abba a kis villába utaztak, amelyet B . . . egy narancsliget szélén, a tenger partján néhány hónapra bérbevet.

Végre elérkezett a nevezetes pillanat, amikor B . . . négy szemközti lehetett a feleségével. De a nász hajnalán, amikor a nap első sugarai átszűrődtek az ablak függönyein, B . . . barátunkat félhalk, csengő kacaj ébresztette fel. Amikor felébredt s a felesége mosolygó arcát látta maga előtt, valami különös sejtelem kapta meg.

— Mi az, Paulette?

De a válasz csak újabb, hosszú kacaj volt.

— Nos? mi az, édesem? . . . Talán rajtam mulatsz?

Paulette hirtelen elkomolyodott, aztán félénken, mint a gyermek, aki hirtelen megérti, hogy tréfától hibát követett el, így szólt:

— Megbocsátasz nekem? . . . megcsaltalak!

B . . . nyugtalan lett.

— Megesáltál? . . . hogyan? mikor? mivel esált meg, Paulette?

Szemlesütve felelte az:

— En . . . én nem vagyok Paulette. Aztán hirtelen — maga is érezve, hogy megdöbbsentő kijelentése magyarázatra szorul — megereedt a szava:

— Hallgass meg . . . Nem én vagyok az egyedüli bűnös . . . Azt tudod, hogy a nővérem és én egyenlő mértékben szeretünk téged s ő nem akarta a szívére venni, hogy te csak vele légy boldog . . . Tehát elhatároztuk, hogy te mind a két főnké leszel . . . és . . . és . . . Ah, most már félek, hogy mégis nagy bünt követünk el.

Szemei megteltek könnyekkel, de a könyvein át is előcsillámlott a boldog mosoly, amikor B . . . egy esókkal elhallgattatta a szavát.

* * *

A bohó kalandnak, bármennyire bántotta is B . . . lelkiismeretét, valahogyan tisztázódnia kellett.

— Azt hiszem, — mondta — a moronoknak igazuk van.

És kivándorolt az Egyesült Államokba, ahol Joe Smith városában törvényes frigyben él most is két feleségével — és két gyönyörű leánykája s két izmos fia családi körében, senki sem vethet bármit a szemére.

János kérte ennek egyhangu elfogadását. Miután azonban ellenértelmű felszólalás is történt, az értekezlet Kenéz Zoltán indítványát szótöbbséggel tette magáévá. Az értekezlet ezzel véget ért.

— **Uj aljegyző a törvénytörvényeken.** Az igazságügyminiszter dr. Jmling Alfonz budapesti törvénytörvénykezési joggyakornokot a kecskeméti törvénytörvénykezési aljegyzővé nevezte ki.

— **Házasság.** Fischer Lajos, a Singer & Co Varrógép-részvénytársaság marosvásárhelyi hivatalnokja, f. évi június hó 18-án, vasárnap d. u. 5 órakor esküszik örök hűséget a kecskeméti izr. templomban Kátay Juliskának, Kátay Manó helybeli földbirtokos leányának.

— **A nagytakarékpénztár új könyvelője.** A nagytakarékpénztár igazgatósága betöltötte már a megüresedett másodkönyvelői állást, melyet számos pályázó közül Kiss Béla, az intézetnek eddig segédkönyvelője nyert el, aki állását már el is foglalta. Az így megüresedett segédkönyvelői állásra nem fog a takarékpénztár új pályázatot kiírni, hanem a most jelentkezett pályázók közül keresnek majd vállalkozót.

— **A Polgári Dalkör közgyűlése.** A Kecskeméti Polgári Dalkör folyó hó 18-án vasárnap délután az Ipartestület nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyen igen-igen fontos tárgyak nyerne elintézését. Kívánatos, hogy a kör valamennyi tagja részt vegyen e rendkívüli közgyűlésen, melyen a Dalkör jövő életére kiható határozatokot kell hozni.

— **Választmányi ülés.** A Kecskeméti Gazdasági Egyesület folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart saját helyiségében, melyre a választmány tagjait ezúton is meghívja. Az ülés főtárgyai: 1. Az önálló vámterület. 2. A debreceni gazdák fogadtatása. 3. Bugaci tenyészállatdíjazás. 4. Folyó ügyek; indítványok.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Vasuti szerencsétlenség történt ma délután a Kerekegyháza felé vezető pályán egyik kecskeméti átjárójánál. Tóth Mihály gazdálkodó kerekegyházai birtokára akart hajtani; egy átjárójánál szerencsétlenségére épp akkor akart lovaival átjutni, mikor az egyórai vonat arra felé tartott. Oly későn vette észre a gőzmozdonyt, hogy már nem ránthatta vissza a lovakat; így aztán az horzsolta is az egyik lovat s súlyosan megbesítette, a kocsit pedig messze elröpítette. A gazda kibukott a kocsiból, de szerencsére könnyebb zúzódásoknál egyéb baja nem esett. Allítása szerint a gépvezető nem fűtyült s így annak hibájából történt az összeütközés. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **A szabómunkások kirándulása.** A szabómunkások és munkásnők szakegylete ezúton értesíti a kiránduláson részt venni óhajtó közönséget, hogy vasárnap háromszor indulhatnak a nyíri erdőbe: 6 és fél, 9 és fél, és 12 órakor. Gyülekezés 5 és fél órakor lesz a szakegyletben (Ugrik-vendéglő).

— **Kövezés és csatornázás.** Kecskemét város elhatározta, hogy a Vásári-nagy, Vásári kis, a Halasi- és Klapka-utcaikat új kövezettel és csatornázással látja el s erre a célra 308,701 koronát irányzott elő, a Mária szőlősor, a Vacsisor és a Tabán-utca új betonesatornázási munkálataira pedig 40,279 korona 56 fillért vett fel. E munkálatokra a napokban árlejtést irt ki a város, melynek határideje a jövő hét végén jár le.

— **Megégett gulyás.** A szikrai puszták egy tipikus gulyásának szerencsétlen végéről kaptunk ma megrendítő híradást. A szerencsétlenségek krónikája egy számmal szaporodott ezuttal. A hír első hal-

latára megborzongunk s azután mély részvétünk kél a tragikus sorsot ért gulyás iránt. Maga az eset a következő: Csikós Lőrinc 60 éves gulyás legutóbb F. Faragó Mihály szikrai gazdánál szolgált, hol megbecsülték az öreg lelkismeretességéért és hűségéért. Egész gyermekkor óta gulyással foglalkozott s szélében ismeretes volt az öreg a szikrai pusztákon mindenfelé. Tegnap még ép, egészséges erővel megebédelt s mint pusztán szokás, ebéd után megkínálta a gazdája egyik fia egy pipadohánnyal. Az öreg „Lőrinc bácsi” szívesen elfogadta a pipadohányt s mint igen szerény ember, nem akart tovább maradni a gazda udvarában, betért a maga szalmafedeles gunyhójába, hogy ott fogyassza el a kapott pipadohányt. Belefeküdt a gunyhóba, de már ekkor az öreg elnyomta az álom s valószínű, hogy a rágyújtás után a parazsas gyufát eldobta s ettől lombbant lángra az amugy is könnyen tüzet fogó gunyhó, maga pedig nyomban elaludt s nem vette észre, hogy gunyhója kigyuladt. Egyszerre csak lángbaborult az egész alkotmány feje telt s az öreg gulyásnak nem lévén ideje összeszedni erejét, hogy megmeneküljön, bennégett. A perzselő lángok nemesak a gunyhót, de az öreg gulyást is teljesen elhamvasztották s nem sikerült megmeneteni, dacára annak, hogy a közelben lakó emberek a tűz látására a veszély színelhelyére siettek. Az öreg gulyást a tűz oly kicsinyre összeégette, hogy akkora lett, mint egy cseesemő. Gazdája ma reggel szállította be a városi kórházba. Szegény öreg gulyás halálát önmaga idézte elő, egész akaratlanul. Ő nem számolt azzal, hogy eldobta az izzó gyufaszálat. Ez okozta rémes halálát.

A Duna Tisza köz vándorlása.

Írta: H. Huszár István.

(Folytatás.)

5

Ugy ír Halaváts (Földtani Közlöny 1896. 135.), hogy a Duna egykori ágát a Cegléd Szolnok felé irányuló völgyek egyikében lehet keresni. A régi Duna-ág, amely ma csak mocsárok láncolata, mond Treitz Péter (A m. k. Földtani intézet 1896. i. jelentése 165.) még a történelmi időkben is valóságos folyó volt s összeköttetése a főággal fennállott. Bizonyosságul szolgálnak a leletek, melyeket az alluviális területeken ásott kutakból 4–5 m. mélységből hoznak föl. A többi között egész hajókat, melyek csak nagy vízzel jöhettek oda.

Ez a holt ág Budapest fölött kezdődött s le felé a mai mocsarakon keresztül egész Bajáig húzódott. Ahol futóhomok területen haladt át, medrét ma már megtalálni nem lehet, mert a futóhomok behordta; alább délre azonban, ahol a helytállóbb homokbavájt medret s annak a szélein levő laposokat saját finom hordalékával fődte be, ott az ágakat, mint mai mocsarakat már ki lehet jelölni.

Dél felé több helyt még a legutóbbi időkig fennállott az összeköttetés, a régi Duna meder és a mai folyam között; így a Marsigli-féle térképen, mely 1726-ból való, a Duna Solttól keletre és nem mint ma nyugotra fekszik. A két ág között sok sziget maradt meg; ilyenek az apostagi szőlők, Dunaegyház szőlőhegye, Tételhalom, Szent-Király halma, szelidi tóparti halom, szakmári halmok, Halomhegy, Suhogó-hegy, Hajósi-hegy, melyet a XVIII. században Hajós feltöltésére lehordtak; kétes a Grüner-Bübel-halom, ennek a hozzátartozóságát csak mély furással le-

hetne eldönteni, mert már két méternél víz van.

Azt írja Treitz Péter, hogy Fülöpszállás városa a régi Duna ágának árterén fekszik, mocsarak és ingoványoktól körüvezett szigeten épült. A Duna régi folyását ingoványok, lápok, rétek jelzik, amelyek nagyobb része ma már föltöltődött. Azt egyrésztben a szél végezte, másrésztben a Duna tavaszi vize, mely még néhány évtized előtt azokon a mélyedéseken húzódott végig, vastag iszapréteget hagyva maga után. A mocsároktól nyugotra eső terület homokbuckái, az Öreg és Ujhegy, a Kigyóshát alluviális iszapra települtek rá. A Duna egykori ágya itt Kis-Körös és Kecelnek haladt, ott nyugotnak fordult Baja felé; Fülöpszállás város még néhány év előtt is 6000 koronát kapott a halászatért, mely a régi Duna maradványokban folyt.

Szalk Szent-Márton, Dunavecse, Apostag vonalán a dombvidéket régi vizerek szegélyezik, amelyeken még a XIX. évszázad elején is tavasszal Dunavíz folyt. A Nagyszék, Fülöpszék, Mártonszék nádtermő mély vizű tavak voltak, ma csak tavasszal áll meg ott esekély víz. A mely hátakon a három község épült, azok hajdan Duna szigetek voltak az ó alluviális korban. (Treitz P.)

Szabadszállás város szigeten épült, keletről a Csintova ér, a Duna régi főmedre irányát jelöli, mely terület ma már annyira föltöltődött, hogy csak nedves esztendőben telik meg vízzel; ez a város fölött a Lápos rét-be nyílik, amelynek mélyedései tavasszal ma is vízzel telnek föl, csak rétnek, esetleg kaszálónak használható. (A m. kir. Földtani intézet jelentése 1902. 133.)

Több helyütt világos színű iszapréteg alatt fekete humuszos agyagréteget lehetni, mint a foktői téglavetőnél szép föltárásban látható. Ez az alsó fekete agyagréteg eltemetett Dunaág vagy ártér, melyen víz állott s a benne fejlődött növényzet adta a talajnak a humuszt, mely feketére festi. Később a mocsarat mozgó víz borította, s rakta rá a durvább iszapot. Az iszapos terület keskeny sávban húzódik a Duna mentén. (u. o. 169.)

(Folyt. köv.)

Anyakönyvi kivonat.

— június 16-án.

Születések: Börönte Rozália rk., Kalócz Erzsébet rk., Gémes István rk., Vince Antal rk., Paál halvaszülött leány rk.

Halálozások: Varga Juliánna ref. 8 éves, Löbl Gábor izr. 73 éves, Csikós Lőrinc rk. 57 éves, Görög Mihály rk. 8 hónapos.

Kihirdettek: Majoros József rk. és Ugirász Juliánna rk.

Felelős szerkesztő:

Dr. NAGY MIHÁLY.

Főmunkatárs:

Dr. SZÁNTÓ KÁLMÁN.

Laptulajdonos:

a Kecskeméti Szabadelvű-párt.

Üzletház-eladás!

Mivel üzleti forgalmam ma már oly nagy lendületet vett, hogy a Szolnoki-utca 184 számú házam telepe kicsinynek bizonyult

e házamat eladnám

s helyette örök áron vennék vagy bérelnék egy jó forgalmú utcán levő, csakis nagy telekkel bíró épületet. — Érdeklődők lépjenek érintkezésbe

Verő Albert
építkezési és tüzelőanyag kereskedő céggel.

Ugyanott a legszolidabb kiszolgálás mellett az összes építkezési és tüzelőanyagok a legolcsóbb árban kaphatók. 3872-3-4

Két tanonc felvétetik

— fizetéssel —

KAISER BÉLA

szoba- és cimfestőnél,

V. tized, Rákóczi-út 92. sz. alatt.

Kiadó üzlethelyiség és lakás.

Füzes-téren egy jóforgalmú helyen egy üzlethelyiség, 3 szoba, konyha, pincze és a szükséges mellékhelyiségek folyó évi augusztus 1-re bére kiadó, együttesen vagy külön-külön is. Értekezhetni a tulajdonos **Dudvay Mihály**-lyal a Dréher-féle sörraktárban, Régi-sétátér.

Steiner Mihály

törv. bejegyzett adás-vételi vállalata.

A kőrösi-hegyben egy 1 és fél holdas szőlő eladó. Katomatelepen egy holdas szőlő eladó. A vacsi-hegyben 1 holdas zöldségeskert eladó. Szentkirályon 20 hold szántóföld eladó. Közvetlen a Kőrösi-utca és Rákóczi-ut mellett egy ház eladó. Borbási-közön egy 3 és fél holdas szőlő eladó. Köncsögön egy 18 holdas szántóföld eladó. A VI tizedben egy ház eladó. A vacsi-hegyben 6 holdas birtok, melyből 800 n.-öl szőlő, 1300 fordított föld, 1 hold herés, 1 és fél hold kitünő zöldségeskert, a többi jó szántóföld, sok épülettel, lóhuzó kúttal, eladó. Budapesttől 1 órányira Nsgos Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár ur 1000 holdas kitünő búzát termő fekete földbirtoka 5 holdas parcellákban, 5 és fél százalékos amort. kölcsön mellett eladó. Holdja 240—350 forintig.

ALULIROTT tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy helyben, Széchenyi-tér II. sz. alatti házban, a Görög templommal szemben

szobafestő és mázoló

műhelyt nyitottam.

Több évi tapasztalatszerzésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb munkákat, tapétázásokat is a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett elvállalhatom.

Elvem: kevés haszon, nagy munkaforgalom!

Tisztelettel: **Gudricza József** szobafestő és mázoló.

Ügynökök,

akik Erzsébet húzas július hó 1-én 100,000 kor. főnyereménnyel) és más sorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak, naponta 10—30 koronát könnyen kereshetnek. Ajánlatok „Értékpapírbank“ főpóstaírók 237.

Iszákosság nincs többé

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPOR-ból. Kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszedé a tartózkodásról, mert csodahatása ellen-szenvessé teszi az iszákosnak a szesz italát. A COZA oly csendesen és biztosan lát, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szégyen és becselenségétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó útra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próbaadag és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezelsük, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 430. szám. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 fill., levelezőlapok 10 fillerre bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 430.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

A t. gazdáknak örömük lesz, ha cseplésre, az e célra legjobb s legolcsóbb „Ilona“ brikett szenet

vásárolják. ára 100 kilogrammnak

2 korona 80 fillér.

Kizárólag kapható:

VERŐ ALBERT cégnél

Szolnoki-utca 184. szám.

3871

Telefon 65.

3-4

Nagy raktár elsőrangú porosz és magyar szenekből.

BENEDEK JÓZSEF

legújabb gépekkel felszerelt lakatos-műhelyét (Kecskeméten, III. t., Kisbudai-utca 231. sz.)

ajánlja az építettő közönség becses figyelmébe.

Készít mindennemű épület-, mű-, minden a vas- és fémipar körébe tartozó munkákat; úgymint: tetőszerkezeteket, takaréktűzhelyeket, vízvezetéseket, vaslépcsőket, sirrácsokat, fényűzési dombormű- és virágmunkákat, régi kútak átalakítását — jótállás mellett, — újak készítését és mindennemű javításokat a leggyorsabban és legpontosabban, jutányos árakon.

3794-50-6